

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА
Методичні рекомендації
для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації 035.01 – українська мова та література

Рівне – 2021

УДК 80 (072)

Н 34

Науково-дослідницька практика. Методичні рекомендації для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія» спеціалізації – українська мова та література / укладач Ю. С. Ричагівська. – Рівне : РДГУ, 2021. – 22 с.

Рецензенти: Адах Наталія Арсенівна – канд. філол. наук, доцент кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука Рівненського державного гуманітарного університету;

Тиха Лариса Юріївна – канд. філол. наук, доцент кафедри української та іноземної лінгвістики Луцького національного технічного університету.

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука (протокол № 2 від 6 лютого 2020 року).

Розглянуто та рекомендовано до друку на засіданні науково-методичної комісії філологічного факультету (протокол № 2 від 6 лютого 2021 року).

Науково-дослідницька практика є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми підготовки бакалавра філології. Запропонована праця допоможе здобувачам вищої освіти чітко спланувати свою діяльність у процесі практики, оскільки інформує про її організацію та зміст, очікувані результати й критерії оцінювання. Крім того, надає рекомендації щодо виконання науково-дослідницьких завдань і містить зразки оформлення структурних компонентів звіту.

Навчально-методичне видання розроблено на основі чинного «Положення про практики у Рівненському державному гуманітарному університеті» (Рівне, 2018).

© Ричагівська Ю. С., 2020 р.

ЗМІСТ

Вступні зауваги	4
Опис предмета науково-дослідницької практики	5
Мета й завдання науково-дослідницької практики.....	6
Бази практики	6
Зміст і порядок організації науково-дослідницької практики	7
Рекомендації щодо виконання завдань.....	9
Підведення підсумків практики	10
Структура звіту про практику та вимоги до його оформлення.....	13
Використана література	15
Додатки	16
Додаток А. Зразок індивідуального плану науково- дослідницької практики	16
Додаток Б. Зразок титульної сторінки звіту	18
Додаток В. Зразок звіту	19
Додаток Г. Орієнтовна тематика науково- дослідницьких робіт із граматики.....	21

ВСТУПНІ ЗАУВАГИ

Практика – важливий етап підготовки фахівця будь-якої спеціальності. Обов'язковою компонентою освітньо-професійної програми бакалавра за спеціальністю 035 «Філологія» спеціалізації 035.01 – українська мова та література є науково-дослідницька практика, яка передбачає вдосконалення навичок провадження самостійної наукової роботи з опертям на теоретичні знання, здобуті в процесі навчання на бакалавраті філологічного факультету.

Науково-дослідницька практика передбачена низкою організаційних документів, а саме:

- освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 – українська мова та література;

- навчальним планом підготовки бакалавра спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 – українська мова та література денної та заочної форм;

- графіком навчального процесу на факультеті.

Запропонована праця розроблена з метою методичного забезпечення науково-дослідницької практики.

Закономірно, що кожне наукове дослідження – від задуму до кінцевого оформлення – здійснюють індивідуально. Проте можна визначити певні загальні підходи до цього виду діяльності. Молодим дослідникам часто не вистачає досвіду передусім у плануванні й організації своєї роботи. Посібник покликаний допомогти здобувачеві бакалаврського ступеня ефективно організувати свій час у процесі виконання завдань науково-дослідницької практики, сприятиме вдосконаленню навичок, які послугують успішній реалізації власного кваліфікаційного дослідження та сформуєть у студента готовність до самостійної діяльності за фахом.

Праця інформує про мету й завдання практики, про зміст діяльності практиканта, критерії оцінювання тощо. Студентові запропоновано методичні рекомендації, а в додатках подано зразки оформлення індивідуального плану та звіту.

Розробка стане в нагоді науково-педагогічним працівникам, оскільки інформує про їхні функції як керівників практики.

ОПИС ПРЕДМЕТА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Показники	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика
<p>Кількість кредитів: 3</p> <p>Кількість годин: 90</p> <p>Тривалість: 2 тижні (для денної форми – з відривом від навчального процесу, для заочної – без відриву від навчання)</p>	<p>Галузь знань: 03 Гуманітарні науки</p> <p>Спеціальність: 035 Філологія</p> <p>Спеціалізація: українська мова та література</p> <p>Освітній ступінь: бакалавр</p>	<p>Рік підготовки: 4</p> <p>Семестр: 8</p> <p>Термін: згідно з навчальним планом</p> <p>Бази практики: кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука, Наукова бібліотека РДГУ</p> <p>Вид контролю: диференційований залік</p>

Конкретний термін проведення науково-дослідницької практики за потреби може змінюватися в межах семестру без зміни її тривалості. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання направляються на практику наказом ректора університету, здобувачі вищої освіти заочної форми – розпорядженням декана факультету.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Мета науково-дослідницької практики на бакалавраті – вдосконалити навички провадження самостійної наукової роботи з оперттям на теоретичні знання, здобуті в процесі навчання; засвоїти методiku виконання такого виду діяльності; удосконалити вміння працювати з науковими та інформаційними джерелами.

У процесі практики студенти повинні виконати такі завдання:

- вивчити базові теоретичні джерела за обраною філологічною проблемою, пов'язаною з темою кафедри, яка здійснює навчально-методичне керівництво та забезпечує виконання програми практики;
- визначити стан розробки своєї наукової проблеми у сучасній філології;
- підготувати повідомлення про стан розробки обраного наукового об'єкта й актуальність предмета дослідження (відповідно до конкретних вимог конференції, семінару, круглого столу тощо);
- виступити з повідомленням на науковому заході факультетського, університетського або регіонального/всеукраїнського/міжнародного рівня;
- підготувати звітну документацію та подати її на кафедру, яка здійснює керівництво й забезпечує виконання програми практики.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Базами практики визначені кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука як один із провідних науково-дослідницьких підрозділів Рівненського державного гуманітарного університету та Наукова бібліотека нашого закладу.

ЗМІСТ І ПОРЯДОК ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Науково-дослідницька практика передбачає:

- участь у настановчій конференції, формування індивідуального плану;
- здійснення пошукової роботи за обраною науковою проблемою в інформаційних системах бібліотек;
- вивчення історії питання та визначення стану розробки проблеми в сучасній науці;
- укладання списку літератури з обраної наукової проблеми;
- визначення об'єкта й мети наукового дослідження;
- розробку структури доповіді на основі опрацьованої наукової літератури;
- написання доповіді (згідно з вимогами конкретної конференції, семінару, круглого столу тощо) й подання для рецензії на кафедру, яка здійснює керівництво та забезпечує виконання програми практики;
- підготовку презентації до доповіді (за потреби);
- виголошення доповіді на конференції (семінарі, круглому столі тощо);
- оформлення звіту про проходження науково-дослідницької практики;
- захист звіту й участь у підсумковій конференції.

Орієнтовний розподіл робочого часу студента у процесі проходження науково-дослідницької практики

№ з/п	Найменування виду роботи	Кількість годин
1.	Наставовча конференція, ознайомлення з програмою практики	4
2.	Формування індивідуального плану	4
3.	Пошукова робота в бібліотеках, опрацювання наукових джерел за обраною філологічною проблемою (вивчення історії питання та визначення стану розробки)	26

	проблеми в сучасній науці), укладання списку літератури	
4.	Написання доповіді (відповідно до вимог конкретного наукового заходу)	30
5.	Підготовка презентаційних матеріалів	8
6.	Виступ на науковій конференції, семінарі, участь у круглому столі тощо з доповіддю та презентацією	4
7.	Підготовка звітної документації	10
8.	Захист результатів практики, підсумкова конференція	4
Разом		90

Загальну організацію та контроль за проведенням практики здійснює керівник практики в університеті.

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука. Завідувач кафедри призначає викладача для здійснення керівництва практикою з тих працівників, хто має науковий ступінь доктора чи кандидата наук, а також досвід наукового керівника бакалаврського дослідження.

Науково-педагогічний працівник, який здійснює керівництво практикою, розробляє програму практики, готує проект наказу по університету щодо направлення на практику студентів денної форми навчання й контролює підготовку розпорядження по факультету щодо направлення на практику здобувачів заочної форми. А також у перший день практики або за 1–2 робочі дні до її початку організовує та проводить настановчу конференцію з метою інформувати студентів про порядок проходження практики, допомогти укласти індивідуальні плани, ознайомити з вимогами до оформлення звітної документації та критеріями оцінювання. У процесі практики – консультує практикантів, по завершенні практики – забезпечує підведення підсумків і подає звіт із зауваженнями та пропозиціями щодо вдосконалення практики.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ

Упродовж практики здобувач вищої освіти виконує індивідуальний план і в ньому фіксує хід виконання індивідуального науково-дослідницького завдання. Індивідуальний план – це документ, який відбиває послідовність виконання програми практики та містить інформацію, що стане студентові в нагоді на етапі укладання звітної документації. Зразок оформлення індивідуального плану подано в **Додатку А**.

Вибір науково-дослідницького завдання відбувається за допомогою керівника практики з урахуванням мовознавчих вподобань здобувача вищої освіти й фіксується в індивідуальному плані. Орієнтовна тематика науково-дослідницьких завдань запропонована в **Додатку Г**. Рекомендовано обрати наукову тему й укласти індивідуальний план до початку або в перший день практики.

Із запропонованого керівником практики на настановчій конференції переліку наукових заходів різних рівнів (університетські/регіональні/міжнародні конференції, семінари, круглі столи) студент обирає той, у якому візьме участь, щоб виконати умови практики. Свідченням участі здобувача вищої освіти в науковому заході може слугувати відповідний сертифікат. Для оприлюднення студентських доповідей і презентацій кафедра, яка здійснює науково-методичне керівництво практикою, може організувати засідання тематичного семінару (граматичного, неологічного, діалектологічного, лінгвокультурологічного тощо).

У процесі виконання завдань здобувачам ступеня вищої освіти «Бакалавр» важливо чітко дотримуватися календарного плану, вчасно подати звітну документацію на кафедру й захистити результати практики.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики на підсумковій конференції, організованій кафедрою української мови імені професора К. Ф. Шульжука. Про місце і час звіту здобувачів інформують на настановчій конференції, відповідна дата повинна фіксуватися в індивідуальному плані студента.

Роздрукований примірник звітної документації подають на кафедру по завершенні практики в заздалегідь визначений і зафіксований в індивідуальному плані день. Поданий на кафедру звіт реєструють у встановленому порядку та передають на перевірку керівникові практики.

Якщо за результатами перевірки виявлено відповідність звіту вимогам, керівник практики рекомендує його до захисту шляхом фіксації на титульній сторінці відповідної резолюції та підтвердження її підписом із зазначенням дати. У випадку виявлення невиконаних робіт, невідповідності вимогам, керівник практики направляє звіт на доопрацювання студенту, здійснивши відповідний напис і підтвердивши свій висновок підписом із зазначенням дати перевірки та кінцевого терміну подання доопрацьованих документів.

Підсумкову оцінку за результатами перевірки звітної документації, захисту звіту й з урахуванням своєчасності подання студентом матеріалів на кафедру визначає комісія з трьох викладачів, до складу якої входить і керівник практики. Оцінка фіксується в журналі практики, заліковій книжці та заліковій відомості.

Підсумки практики обговорюють на засіданні кафедри української мови імені професора К. Ф. Шульжука та на раді факультету. Найкращі науково-дослідницькі роботи кафедра може рекомендувати до друку в збірниках студентських праць.

Критерії оцінювання результатів практики визначаються п. 5.4 «Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету» (Рівне, 2018), яке розроблене відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», наказу МОН від

16.10.2009 р. № 943 «Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи»; листа МОН від 26.02.2010 р. № 1/9-119 «Про методичні рекомендації щодо запровадження ECTS та її ключових документів у вищих навчальних закладах»; листа МОН від 09.07.2018 р. № 1/9-434 «Щодо рекомендацій з навчально-методичного забезпечення».

Критерії оцінювання результатів практики

Оцінювання практики відбувається за 100-бальною шкалою.

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінювання
Відмінно (90-100)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, вчасно подав, логічно та обгрунтовано виклав і бездоганно оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою відповідає вимогам; виявив високий рівень умінь під час виконання завдань практики; упевнено та аргументовано здійснив захист практики.
Дуже добре (82-89)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, вчасно подав, але виклав із незначними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою відповідає вимогам; виявив високий рівень практичних умінь під час виконання; упевнено та аргументовано здійснив захист практики.
Добре (74-81)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, вчасно подав, але виклав із незначними порушеннями послідовності та оформив звіт про проходження практики, який за змістом, обсягом, структурою в основному відповідає вимогам; виявив рівень умінь під час виконання завдань практики, необхідний для переважно успішного розв'язання завдань; здійснив захист практики з деякими неточностями у другорядному

	матеріалі, які виправив самостійно.
Задовільно (60-73)	Здобувач вищої освіти повністю виконав програму практики; підготував, вчасно подав, але виклав із незначними порушеннями послідовності, оформив звіт про практику, який за змістом, обсягом, структурою в основному відповідає вимогам, але відзначається неточностями, порушенням логіки; виявив рівень умінь під час виконання завдань практики, необхідний для розв'язання більшості завдань; здійснив захист практики зі значними помилками та порушенням послідовності, які виправив з допомогою викладача.
Незадовільно (0-59)	Здобувач вищої освіти неповністю виконав програму практики, працював під час практики безсистемно; підготував звіт про проходження практики зі значними порушеннями щодо змісту, обсягу, структури, недотримався термінів подання звіту; виявив недостатній рівень умінь, необхідний для розв'язання завдань; здійснив захист практики зі значними помилками та порушенням послідовності, які не зміг виправити.

Оцінка за практику складається із суми балів, які виставлені за звіт та усний захист. Бали за завдання практики розподіляються так:

№ з/п	Що перевіряється	Кількість балів
1.	Індивідуальний план практики	5
2.	Зміст індивідуального завдання (наукове повідомлення) і дотримання вимог щодо його оформлення	40+5
3.	Звіт про виконання індивідуального плану практики та дотримання вимог щодо його оформлення	20+10
4.	Виступ-захист звіту	20
Разом		100

СТРУКТУРА ЗВІТУ ПРО ПРАКТИКУ ТА ВИМОГИ ДО ЙОГО ОФОРМЛЕННЯ

Виконання студентом програми науково-дослідницької практики засвідчує звіт, який поданий на кафедру. Структура звіту така:

- титульна сторінка (**Додаток Б**);
- індивідуальний план практики (**Додаток А**);
- власне звіт про виконання індивідуального плану практики (**Додаток В**);
- наукове повідомлення, оформлене відповідно до вимог заходу, у якому студент брав участь у рамках практики;
- копія сертифіката про участь (якщо оприлюднення студентської доповіді й презентації відбулося за межами університету).

Орієнтовний обсяг компонентів, які входять до загального звіту, такий:

- титульний аркуш – *1 сторінка* (не нумерувати);
- індивідуальний план – *2 сторінки*;
- власне звіт про виконання індивідуального плану – *2–3 сторінки*;
- наукове повідомлення, оформлене відповідно до вимог заходу, у якому брав участь студент у рамках практики, – *4–5 сторінок*;
- копія сертифіката про участь у науковому заході (за потреби).

Отож, загальний обсяг звіту орієнтовно становитиме 9–11 сторінок друкованого тексту (шрифт – Time New Roman, розмір – 14, міжрядковий інтервал – 1,5). Лише на титульному аркуші між рядками варто встановлювати одинарний інтервал. На кожній сторінці потрібно відвести такі береги: лівий – не менше 25 мм, правий – не менше 10 мм, верхній і нижній – не менше 20 мм.

Першою сторінкою є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок, але на ньому не зазначають номер. На наступних сторінках номер потрібно вказувати в правому верхньому куті без крапки в кінці та без знака №.

Звіт потрібно друкувати на папері формату А 4 з одного боку аркуша. Абзаци виставляти автоматично (не використовувати клавішу ПРОБІЛ), текст вирівнювати по ширині (за винятком заголовків).

За потреби використовувати такі знаки:

- апостроф, який відповідає зазначеному шрифту (');
- кутові лапки («»);
- тире як розділовий знак у реченні (–);
- дефіс для оформлення складних слів (-);
- нерозривний пробіл (одночасне натискання клавіш Ctrl, Shift, пробіл) між ініціалами та прізвищем, літерою та номером сторінки в бібліографічному описі джерел і в покликаннях.

ВИКОРИСТАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Артемчук Г. Методика організації науково-дослідницької роботи. К. : Фортуна, 2006. 272 с.
2. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: методологічні принципи написання дисертації. К. : Твім інтер, 2009. 460 с.
3. Ковальчук В. В., Моїсеев Л. М. Основи наукових досліджень. К. : Видавничий дім «Професіонал», 2007. 240 с.
4. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. К. : Кондор, 2003. 205 с.
5. Курсова робота з української мови : навч.-метод. посіб. для студентів факультету української філології / уклад : О. О. Кузьмич, Ю. Є. Ричагівська. Рівне : РДГУ, 2018. 29 с.
6. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт (для студентів факультету української філології) / укладач Н. В. Гаврилюк. Рівне : РДГУ, 2018. 64 с.
7. Положення про дипломні роботи на факультеті української філології. Рівне : РДГУ, 2018. 26 с.
8. Положення про оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне : РДГУ, 2018. 18 с.
9. Положення про практики у Рівненському державному гуманітарному університеті. Рівне : РДГУ, 2018. 16 с.
10. Програми дисциплін підсумкової атестації : навчально методичний посібник. Рівне : РДГУ, 2018. С. 22–30.
11. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі : навч. посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2003. 115 с.
12. Стеченко Д. М., Чмир О. С. Методологія наукових досліджень : підручник. К. : Знання, 2005. 309 с.
13. Український правопис. Харків : Фоліо, 2019. 348 с.
14. Цехмістрова Т. С. Основи наукових досліджень : навч. посіб. К. : Видавничий дім «Слово», 2003. 240 с.
15. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. К. : Знання, 2004. 307 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок індивідуального плану науково-дослідницької практики

Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжуга

Освітній ступінь бакалавр
Спеціальність 035 «Філологія»
4 курс

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
_____ проф. Н. М. Совтис
«__» _____ 2020 р.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРАКТИКИ

Кондратюк Оксани Богданівни

Науково-дослідниця тема: «Семантико-синтаксична
структура простого речення»

Керівник практики: к. філол. н., доц. Ю. Є. Ричагівська

Календарний план практики

№ з/п	Найменування видів роботи	Дні практики											
		Дати практики (6-денний робочий тиждень)											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Настановча конференція, ознайомлення з програмою практики	*											
2.	Формування індивідуального плану	*											
3.	Пошукова робота в бібліотеках, укладання списку літератури до теми		*	*	*	*							

4.	Написання доповіді, подання на рецензію керівникові практики						*	*	*	*	*		
5.	Підготовка презентаційних матеріалів								*	*	*		
6.	Виступ на конференції, семінарі, участь у круглому столі тощо з доповіддю та презентацією										*	*	
7.	Підготовка звітної документації											*	*

Дата подання звітної документації на кафедру _____
 Дата і час засідання комісії для захисту й оцінювання результатів практики _____
 Дата і час підсумкової конференції (проходить по завершенні практики) _____

Студент(ка) _____
 прізвище підпис

Керівник практики _____
 прізвище підпис

Додаток Б

Зразок титульної сторінки звіту

Рівненський державний гуманітарний університет
Філологічний факультет
Кафедра української мови імені професора К. Ф. Шульжука

**ЗВІТ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКУ ПРАКТИКУ**

Виконала
студентка IV курсу, групи У-42
спеціальності 035 «Філологія»
Погорілець Ольга Олексіївна

Керівник _____
Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка ECTS _____

Рівне – 2020

Зразок звіту

**Звіт про виконання індивідуального плану
науково-дослідницької практики**

Науково-дослідницька практика проходила з _____ по _____ 202__ року.

Мета практики полягала у формуванні навичок провадити самостійну наукову роботу з оперттям на теоретичні знання, здобуті в процесі навчання, а також засвоєнні методики такого виду діяльності й удосконаленні вмінь працювати з науковими та інформаційними джерелами.

До початку настановчої конференції було детально вивчено програму практики й методичні рекомендації щодо виконання її завдань. Обрано індивідуальну науково-дослідницьку тему «Грамматична концепція професора К. Ф. Шульжука», для виконання якої за допомогою керівника укладено орієнтовний покроковий план роботи.

Наступний етап був пов'язаний із пошуком наукових праць за вказаною темою в інформаційних системах бібліотек і в мережі Інтернет. Опираючись на доступні джерела, ми з'ясували історію питання та встановили, що вивчення наукової спадщини мовознавців відбувається в межах напряму, який називається лінгвістичною історіографією. Відомі лінгвістичні історіографічні праці В. Глуценка, В. Німчука, І. Рябіної, М. Степаненка, Ю. Шевельова та інших. У цьому напрямі також активно виконують кандидатські дисертації (Л. Гапон, І. Мамчич та ін.). У ході пошукової роботи вдалося встановити, що науково-методичну спадщину професора К. Ф. Шульжука від 2010 року вивчають викладачі кафедри української мови нашого університету. Результати їхніх студій оприлюднені в наукових виданнях кафедри «Лінгвістичні студії молодих дослідників», «Динамічні процеси в граматиці та лексичному складі сучасних слов'янських мов».

На основі опрацьованого матеріалу ми уклали список літератури з обраної теми, а також визначили об'єкт і мету

дослідження. Зокрема об'єктом нашого наукового дослідження є праці професора з синтаксису, а метою – окреслити ключові погляди вченого на проблемні питання граматичної теорії.

За темою підготовано повідомлення про граматичну концепцію професора в рамках III Всеукраїнської наукової інтернет-конференції «Динамічні процеси в граматиці та лексичному складі сучасних слов'янських мов» (Рівне : РДГУ, травень 2020 року) (текст повідомлення додано).

На завершальному етапі науково-дослідницької практики сформовано звіт про її проходження та оформлено матеріали згідно з вимогами програми.

Практика посприяла формуванню й розвитку низки загальних і фахових компетентностей. Зокрема в її процесі засвоєно загальні підходи до виконання мовознавчих наукових досліджень, удосконалено навички планування власної діяльності та вміння організовувати свій час. Цікава тема науково-дослідницького завдання дозволила розширити знання з фаху, а саме про внесок професора К. Ф. Шульжука в синтаксичну теорію мови й про лінгвістосторіографічний напрям досліджень в Україні. Також практика допомогла набути навичок, які в перспективі посприяють успішній реалізації кваліфікаційного (бакалаврського) дослідження. Чітке дотримання календарного плану забезпечило ефективну роботу й виконання поставлених завдань у повному обсязі.

дата

(підпис студента)

**Орієнтовна тематика науково-дослідницьких робіт
із граматики**

1. Частини мови та принципи їх виділення в українській мові.
2. Проблемні питання категорії часу дієслова.
3. Проблемні питання категорії перехідності/неперехідності дієслова.
4. Проблемні питання категорії стану дієслова.
5. Проблема статусу дієприкметника в граматиці.
6. Проблема статусу дієприслівника в граматиці.
7. Предикативні форми на -но, -то як граматична специфіка української мови.
8. Семантичні характеристики та частиномовний статус службових слів у новітній граматиці.
9. Проблема визначення синтаксичних одиниць.
10. Проблемні питання класифікації словосполучення.
11. Семантико-синтаксична структура простого речення.
12. Проблемні питання простого ускладненого речення.
13. Проблеми дослідження складного речення.
14. Проблема статусу безсполучникових речень у граматиці.
15. Поняття про контаміновані конструкції.
16. Поняття про складне речення та об'єднання речень.
17. Проблемні питання теорії тексту.

Навчально-методичне видання

НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКА ПРАКТИКА
Методичні рекомендації
для студентів 4 курсу спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації 035.01 – українська мова та література

Укладач Ю. Є. Ричагівська

Підписано до друку 05.03.2020 р.
Папір офсет. Формат 60/84/1/16.
Ум. друк. арк. 0,96.
Тираж 50.